

Algemene beschouwingen 2023 bijdrage eerste termijn VVD

Voor ons liggen het voorstel Jaarrekening 2022, de 1e Burap en de Perspectiefnota 2024. We zijn als raad door de wethouder, accountant en controller al meegenomen in hoofdlijnen en systematiek. Dank daarvoor. Dat maakt dat we niet diep de techniek in hoeven maar ons kunnen richten op algemene beschouwingen en dat is precies waar vanavond voor is.

Voorzitter,

Het zijn lastige tijden. En dat is een understatement. Er is veel maatschappelijke onrust; internationaal, in het land maar ook hier in ons dorp. Je hoeft maar de nieuwssites op te slaan of om je heen mensen te spreken en je hoort onzekerheid en ontevredenheid. Bestuurders en autoriteiten liggen onder een vergrootglas terwijl de verwachtingen torenhoog zijn. Het is niet gauw goed of goed genoeg. Het vertrouwen in de overheid is heel broos. Ook het lokale openbaar bestuur in ons dorp is kwetsbaar: ook hier hoge verwachtingen en dat gekoppeld aan kleine organisatie. De druk op de ketel vraagt focus op het goede blijven doen, goed uitleggen wat je doet en waarom je het doet. Maar ook zelfkritisch zijn. Als raad in het algemeen als ambtenarij en college in het bijzonder. De commotie rond de Flexwoningen laat dat zien. Nakomen van afspraken is essentieel en dat had beter gekund.

U bent van ons gewend dat wij vooral de blik op ons dorp hebben in deze zaal en kijken wat er hier gebeurt en welke keuzes we zelf kunnen maken. Los van de landelijke politiek of in elk geval zonder in vingerwijzen te vervallen. Ons motto was en is nog altijd: Je kunt wel naar een ander wijzen maar kijk eerst en vooral naar jezelf. Toch wil ik hier en juist nu een kritische noot over het rijk plaatsen. De rijksoverheid heeft veel opgaven overgeheveld naar gemeenten. In het sociaal domein, rond Corona en nu ook opnieuw tav de vluchtelingen. Er kwamen taken over maar structurele ruimte en budget om deze als gemeente zelf of in samenwerking met buurgemeenten goed uit te kunnen gaan voeren lopen niet in de pas. Een trend van dichtlopen van begrotingen en jaarrekeningen met incidenteel geld vanuit het rijk dicht weliswaar gaten maar biedt geen zekerheid op langere termijn. Het huidige perspectief van structurele tekorten van 3 miljoen op jaarbasis verhouden zich slecht met onze ambitie solide financieel beleid te voeren. Een ambitie die dezelfde overheid van ons vraagt en die inwoners van ons mogen verwachten. "Het komt wel weer goed" is geen goede basis. Maar nu al snoeien tot een bedrag van 3 miljoen om meerjarig sluitende begrotingen op langere termijn alvast zeker te stellen is ook geen oplossing waar je ons dorp en haar inwoners een dienst mee bewijst. Toch vraagt dit perspectief dat we nu wel alvast nadenken, voorsorteren en keuzes maken. En daar zijn wij hier in dit huis ook niet zo goed in. Want keuzes doen pijn. Daarover zo meer.

Maar voordat wij hier onze insteek in meegeven nog een inhoudelijke zorg. Hoewel ook nu overall de stukken doorgaans goede inschattingen laten zien denken wij dat er op het aspect Omgevingswet een te rooskleurige inschatting is gemaakt. We lezen dat er door de Omgevingswet minder inkomsten uit leges worden verwacht. Dat klopt. Tegelijkertijd zien we dat er onvoldoende rekening is gehouden met de kosten die de invoering van deze wet met zich gaat meebrengen. Tijd, kennis, extra menskracht en extra ICT kosten lijken buiten beeld te blijven. Kan de wethouder aangeven waarom hij denkt dat er met de invoering van de Omgevingswet geen extra kosten op ons pad komen? Waar haalt hij dat optimisme vandaan? Wij voorzien forse kosten waar nu geen rekening mee is gehouden.

Zoals gezegd vraagt de financiële meerjaren doorkijk keuzes. We zien dat de woonlasten verder door

stijgen. Dat doet onze inwoners pijn en dat doet ons pijn. Wij hebben ons als VVD altijd kritisch opgesteld bij voorgestelde lastenstijgingen. Liever snijden in uitgaven dan de lasten van onze inwoners opnieuw verder laten stijgen was en is ons motto. Daarbij gelden wel een aantal uitgangspunten;

-Kostendekkendheid is wat ons betreft nog steeds het devies. Niet meer rekenen dan een dienst kost maar ook niet minder.

-Tegelijkertijd ontkomen we er niet aan gelet op de inflatie en om ons voorzieningenniveau te kunnen blijven behouden. Dat is wat ons betreft ook een belangrijk uitgangspunt.

Als het enigszins kan willen wij ook de pijn van gestegen lasten verzachten waar mogelijk. De 75euro korting op de OZB vorig jaar was een goede keuze. Maar ook nu zouden we wat willen doen voor onze inwoners. Samen met CDA, D66 en CU hebben we een motie voorbereid om onze inwoners tegemoet te kunnen komen.

Keuzes doen pijn. Niet alleen als we dingen niet meer of minder gaan doen. Het vraagt ook kiezen om voor die zaken die we met andere gemeenten in GR verband doen scherp aan de wind te zeilen en soms de poot stijf houden. De helft van onze uitgaven zit in dergelijke regelingen en het ogenschijnlijk gemak waarmee rekeningen uit die hoek soms op ons bordje worden gelegd baart ons kopzorg. Met name in het sociaal domein en rond jeugdzorg lukt het jaar in jaar uit maar niet om de kosten beheersbaar te krijgen. De herhaalde discussie over meer geld, ik herhaal dat hier opnieuw, is niet alleen irritant maar maakt ook dat we het niet of nauwelijks hebben over de kwaliteit van de dienstverlening op dat gebied. Werk aan de winkel om dat te keren!

Dat geldt ook voor de lokale invulling. We hebben dik 1,3 miljoen besteed aan stenen om in de Oude Bibliotheek een loket te maken waar Alblasserdammers terecht kunnen. Preventie, de-medicaliseren, vroeghulp om erger en duurdere zorg te voorkomen. Allemaal prima. Maar alleen mooie verhalen initiatieven en goede bedoelingen overtuigen ons niet. Zeker niet als dat is gekoppeld aan structurele vraag om meer geld. Verwachtingen waren hoog rond het peperduur verbouwde Brughuis en ook nu gaat er weer extra geld (2 ton) heen. Waarom? Hier geen raadsbrede roep om een businesscase. Maar is de VVD de enige die na deze investering concrete en meetbare resultaten wil zien? Wij horen graag van de andere fracties of zij ook waar voor hun geld willen op dit gebied. En of zij met ons van de wethouder concrete resultaten van het Brughuis willen zien. Nog voor de komende begroting.

Maatschappelijk vastgoed: op dit gebied hebben we keuzes te maken. Welke opgave zien we voor onszelf en wat betekent dit voor de huidige en toekomstige vastgoedportefeuille? Wij hebben daar eerder kritische vragen over gesteld. Zeker nu er financiële keuzes worden gevraagd is de vraag om snel te komen met een richtinggevend kader. Een deel van het huidige maatschappelijk vastgoed vraagt om substantiële investeringen door achterstallig onderhoud of de noodzaak tot verduurzamen. Hierbij is voor ons de vraag of die ambities reëel zijn en passen bij onze financiële positie? En of afstoten ook een optie is?

Openbare ruimte: als VVD maken wij ons al jaren hard voor een kwalitatieve buitenruimte. Dat was vaak roeien tegen de stroom in. Iedereen die denkt dat het minder kan gaat ons op haar weg vinden.

Huizen bouwen topprioriteit. Niet alleen om in de vraag te kunnen voorzien maar ook om onze voorzieningen betaalbaar en overeind te kunnen houden. Als VVD hebben wij ons eerder hard gemaakt voor toewijzing van woningen aan eigen inwoners. De regelgeving lijkt er klaar voor maar nu moeten er echt woningen komen! Wij, raad en inwoners van ons dorp moeten ons realiseren dat wij hier projectontwikkelaars voor nodig hebben. Zonder hen geen projecten. Eisen, wensen bedenkingen kunnen plannen verfraaien maar ook onnodig vertragen en zelfs onmogelijk maken. Als

iedereen hier als raadslid of als omwonende van een mogelijk project krampachtig vast blijft houden aan de eigen waarheid en niet inschikt komen er geen nieuwe woningen. Niet voor onze jongeren, niet voor onze ouderen, geen doorstroming. Realisme en een positieve grondhouding zijn op zijn plek.

Erfenis en toezeggingen uit vorige colleges. Dat belemmert ons in
Punten zetten. Zien nu beweging en hopen dat college kan doorpakken.